

Jesaja 5

- 1 Ik wil graag voor mijn Beminde zingen, een lied van mijn Geliefde over Zijn wijngaard. Mijn Beminde had een wijngaard op een vruchtbare heuvel.
- 2 Hij spitte hem om en zuiverde hem van stenen, Hij beplante hem met edele wijnstokken. In het midden ervan bouwde Hij een toren, en hakte ook een perskuip daarin uit. Hij verwachtte dat hij goede druiven zou voortbrengen, maar hij bracht stinkende druiven voort.
- 3 Nu dan, inwoners van Jeruzalem en mannen van Juda, oordeel toch tussen Mij en Mijn wijngaard.
- 4 Wat is er nog meer te doen aan Mijn wijngaard, dan wat Ik eraan gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht dat hij goede druiven zou voortbrengen, terwijl hij slechts stinkende druiven voortbracht?
- 5 Nu dan, Ik wil u graag bekendmaken wat Ik met Mijn wijngaard ga doen: Ik zal zijn omheining wegnemen, zodat hij verwoest zal worden; Ik zal een bres slaan in zijn muur, zodat hij vertrapt zal worden.
- 6 Ik zal er een wildernis van maken. Hij zal niet gesnoeid worden of geschoffeld, maar dorens en distels zullen er opschieten. En Ik zal de wolken gebieden geen regen erop te laten neerkomen.
- 7 Want de wijngaard van de HEERE van de legermachten is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn Zijn lievelingsplant. Hij verwachtte goed bestuur, maar zie, het werd bloedbestuur, gerechtigheid, maar zie, het werd geschreeuw.
- 8 Wee hun die huis aan huis trekken, veld aan veld voegen, tot er geen plaats meer over is, en alleen u in het midden van het land gevestigd bent.
- 9 De HEERE van de legermachten heeft tot mij persoonlijk gesproken: Voorwaar, veel huizen zullen tot een woestenij worden, grote en mooie zullen zonder bewoner zijn!
- 10 Ja, tien bunders wijngaard zullen slechts één bath opleveren, en een homer zaad zal maar een efa opleveren.
- 11 Wee hun die 's morgens vroeg opstaan en op sterkedrank uit zijn, daarmee doorgaan tot de schemering, totdat de wijn hen heeft verhit.
- 12 Harp en luit, tamboerijn en fluit, en wijn – dat zijn hun drinkgelagen, maar voor de daden van de HEERE hebben zij geen oog; het werk van Zijn handen zien zij niet.
- 13 Daarom zal Mijn volk in ballingschap gaan: het heeft geen kennis. Zijn hooggeplaatsten zullen verhongeren, en zijn mensenmenigte zal van dorst versmacht.
- 14 Daarom zal het graf zijn keel wijd opensperren en zijn muil wagenwijd opendoen, zodat zijn adel en zijn mensenmenigte erin neer zullen dalen met hun gejoel en uitgelaten gehuppel.
- 15 Dan zal de gewone man gebukt gaan, de man van aanzien vernederd worden, en de ogen van de hoogmoedigen zullen neergeslagen zijn.
- 16 Maar de HEERE van de legermachten zal verhoogd worden door het recht, en de heilige God zal geheiligd worden door gerechtigheid.
- 17 En lammeren zullen er grazen als was het hun weide, en van de puinhopen van de weldoorvoeden zullen vreemdelingen eten.
- 18 Wee hun die de ongerechtigheid naar zich toe trekken met koorden van valsheid, en de zonde als met dikke wagentouwen,
- 19 die zeggen: Laat Hij haast maken, vaart zetten achter Zijn werk, zodat we het zien. Laat het naderen, laat het komen, het raadsbesluit van de Heilige van Israël, zodat wij er kennis mee maken.
- 20 Wee hun die het kwade goed noemen en het goede kwaad; die duisternis voorstellen als licht, en licht als duisternis; die bitter voorstellen als zoet en zoet als bitter.
- 21 Wee hun die in hun eigen oog wijs zijn en naar hun eigen mening verstandig.
- 22 Wee hun die een held zijn in wijn drinken en dappere mannen in het mengen van sterkedrank,
- 23 die de goddelozen in het gelijk stellen voor een geschenk, maar de rechtvaardigen hun recht ontnemen.

24 Daarom, zoals een vuurtong stoppels verteert en stro door een vlam ineenzinkt, zo zal hun wortel vermolmd zijn, en hun bloesem opstuiven als stof, omdat zij de wet van de HEERE van de legermachten afgewezen hebben en het woord van de Heilige van Israël verworpen hebben.

25 Daarom is de toorn van de HEERE tegen Zijn volk ontbrand. Hij heeft Zijn hand tegen hen uitgestrekt; Hij heeft hen geslagen, zodat de bergen sidderen, en hun dode lichamen als vuilnis midden op straat liggen. Bij dit alles keert Zijn toorn zich niet af, en nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt.

26 Want Hij zal een banier omhoogheffen voor de heidenvolken van ver weg. Van het einde der aarde fluit Hij hen naar Zich toe; en zie, daar komen zij, haastig en snel!

27 Onder hen zal niemand vermoeid zijn of struikelen, niemand zal sluimeren of slapen. Bij niemand zal de gordel om zijn heupen losraken of de riem van zijn schoen breken.

28 Hun pijlen zullen scherp zijn, al hun bogen gespannen, de hoeven van hun paarden zullen als keisteen beschouwd worden, de wielen van hun wagens als een wervelwind.

29 Hun gebrul zal zijn als dat van een leeuwin, zij zullen brullen als jonge leeuwen, zij zullen grommen, hun prooi grijpen en wegslepen, en er is niemand die redt.

30 Op die dag zullen zij tegen het volk grommen als het grommen van de zee. Wanneer men naar de aarde kijkt, zie, duisternis en benauwdheid, en het licht zal door haar rookwolken verduisterd zijn.

Het lied van de wijngaard

Er wordt – door verschillende onderzoekers – vanuit gegaan dat Jesaja de vorm van een lied gekozen heeft om het thema besproken te krijgen bij de inwoners van Jeruzalem en Juda. Ook de gelegenheid is vermoedelijk bekend: Het Loofhuttenfeest. Dit feest wordt gevierd in de tijd van de wijnoogst. De wijngaard dient in ieder geval als metafoor voor het volk Israel. In de Bijbel wordt het bijvoorbeeld voorgesteld alsof God het volk Israel – Zijn wijngaard – verplant heeft van Gosen in Egypte naar het land Kanaän. Psalm 80:9,10 *U hebt een wijnstok uit Egypte uitgegraven, de heidenvolken verdreven en hem geplant. U hebt een plaats voor hem bereid en hem wortel doen schieten, zodat hij heel het land vulde.* Omdat de wijngaard ook als metafoor voor de liefde kan dienen – zoals we kunnen opmaken uit het boek Hooglied – voelen we de warmte en het verlangen van een liefdesrelatie.

Jesaja 5:1 *Ik wil graag voor mijn Beminde zingen, een lied van mijn Geliefde over Zijn wijngaard.* Het is waar dat soms de nadruk ligt op het planten van de wijngaard. In zo'n geval – met de jonge wijnstekjes – kan de metafoor zomaar het gezicht van kinderen ontvangen. De wijngaard roept blijkbaar iets op van een warme gezins- of huwelijksband. Het is goed mogelijk dat Jesaja – om het Woord van God ingang te laten vinden – gekozen heeft voor het lied. Er is weinig verbeeldingskracht voor nodig om ons een Loofhuttenfeest voor te stellen waarbij veel gezongen wordt. Natuurlijk is er de herinnering aan het leven in tenten – de lange reis van Egypte naar het beloofde land – maar de context van het binnenhalen van de wijnoogst roept ook om een goed glas wijn, rode koontjes en gezang dat doorklinkt tot in de late avonduren. In het lied komen allerlei woorden voor die maken dat men zijn hart opende voor het lied van de wijngaard. Jesaja wil *graag een lied zingen* en dan nog wel een lied *voor zijn beminde*.

een lied van mijn Geliefde over Zijn wijngaard

Wees vooral positief

Het is opmerkelijk hoe ook onze tijd het woord *graag* met een zekere voorkeur in de mond neemt. We willen een positieve uitstraling en het woord *graag* is daar een goed voorbeeld van. Vroeger zouden we dit al gauw wat overdreven gevonden hebben. Maar veel mensen horen vandaag de dag tot de zogenaamde *pleasers*. We zeggen JA voordat we ons goed realiseren wat dit allemaal met zich meebrengt. We willen optimistisch in het leven staan. We zijn geen spelbreker. We doen mee. Iedereen doet mee. Sommige mensen moeten – bijvoorbeeld na een burn-out – gewoon leren om NEE te zeggen. Misschien is er een tegenstelling aan het groeien tussen de persoon die we naar anderen toe zijn en de persoon die wij zijn als we op onszelf zijn. Feit is dat onze samenleving – die aan de ene kant zoveel vriendelijkheid kent – in de reacties op Twitter e.d. snoeihard kan uitpakken. Maar goed wij houden ons fatsoen. Dat Jesaja dit lied *graag* wil zingen lijkt bevestigd te worden door de eerste regels, maar als het lied plotseling van inhoud en toon verandert, is de luisteraar vermoedelijk geschokt. *Hij verwachtte dat hij goede druiven zou voortbrengen, maar hij bracht stinkende druiven voort.* Dit was wel het laatste wat men verwachtte. Het liedje begon zo positief en dan ineens dit. Het is alsof iemand je vriendelijk toelachend heel vervelend nieuws vertelt. Woorden kunnen aanvoelen als een slag in het gezicht. Hoewel duidelijk is dat het lied anders afloopt dan het begint, blijft Jesaja namens de HEERE zich bedienen van het woord *graag*. Blijkbaar is het een modewoord, zoals nu misschien ook wel bij ons. Want verderop klinkt het opnieuw. Jesaja 5:5 *Nu dan, Ik wil u graag bekendmaken wat Ik met Mijn wijngaard ga doen: Ik zal zijn omheining wegnemen, zodat hij verwoest zal worden; Ik zal een bres slaan in zijn muur, zodat hij vertrappt zal worden.* Feitelijk is het een heel grimmige situatie. Het was een liefdeslied – het was ook een prachtige wijngaard – maar Gods volk heeft er een ravage van gemaakt. Dat zal Jesaja ook zeggen wanneer men zijn lied bekritiseert en zegt dat men zich bedrogen voelt. Dan zal hij vragen ‘wie er voor gezorgd heeft dat dit lied zo beroerd uitpakt?’ Dat zijn de mensen zelf. Het voelt niet goed wanneer het positivisme te grote vormen aanneemt terwijl de negativisme tegelijkertijd ongekend groot is. Wanneer de werkelijkheid en de gevoelens te ver uit elkaar groeien, klapt het vroeg of laat in elkaar.

Feest bij het binnenhalen van de wijnoogst

De wijngaard in het Nieuwe Testament

Ook in het Nieuwe Testament is de wijngaard beeld van Israël. In de meest ideale vorm treffen we hem aan in ‘de gelijkenis van de slechte wijnbouwers’. Iedereen kent de gelijkenis van de wijngaardenier die een wijngaard bouwde en voorzag van al het benodigde. Toen hij op reis moest

naar het buitenland vertrouwde hij de wijngaard toe aan de beheerders. Mattheus 21:33 *Luister naar een andere gelijkenis. Er was iemand, een heer des huizes, die een wijngaard plantte. Hij zette er een omheining omheen, groef er een wijnpersbak in uit en bouwde een toren. En hij verhuurde hem aan landbouwers en ging naar het buitenland.* Ook in andere gelijkenissen komen we de wijngaard tegen, maar soms gaat het dan om de vijgenboom. Lucas 13:6 *En Hij sprak deze gelijkenis: Iemand had een vijgenboom, die in zijn wijngaard geplant was. En hij kwam om daaraan vrucht te zoeken, maar vond die niet.* De gelijkenis van de vijgenboom legt de nadruk op Gods geduld. De wijngaardenier – oftewel de HEERE – wacht nog drie jaar voordat hij de boom eventueel omhakt. Het is duidelijk dat het volk Israel vergeleken wordt met *een wijngaard*, maar ook met *een vijgenboom* en *een olijfboom*. In al deze metaforen gaat het duidelijk om de vruchten die de boom – oftewel Israel in de zin van ‘vruchten van het geloof’ – opbrengt. Waarom de ene keer gekozen wordt voor de vijgenboom en de andere keer voor de olijfboom hangt samen met de strekking van het verhaal. Blijkbaar kwam het vaker voor dat een vijgenboom een of meerdere jaren geen vijgen leverde, maar daarna wel weer. De olijfboom wordt door Paulus naar voren gehaald – als beeld van Israel – vermoedelijk vanwege de gunstige mogelijkheid om takken van die boom – de wilde en de tamme olijf – te enten. Romeinen 11:24 *Want als u afgehouden bent uit de olijfboom die van nature wild was, en tegen de natuur in op de tamme olijfboom geënt bent, hoeveel te meer zullen zij die natuurlijke takken zijn, geënt worden op hun eigen olijfboom.* Dat is in ieder geval het springende punt. Er worden takken afgehakt, maar andere takken geënt. Beroemd is Johannes 15 waar de Heere Jezus Zich vereenzelvigt met een wijnrank en wij als gelovigen als zijtakken worden gezien, takken die alleen kans op vrucht-dragen hebben zolang we verbonden blijven met de wijnrank. Johannes 15:1 *Ik ben de ware Wijnstok en Mijn Vader is de Wijngaardenier. Elke rank die in Mij geen vrucht draagt, neemt Hij weg; en elke rank die vrucht draagt, reinigt Hij, opdat zij meer vrucht draagt.* Een van de meest bijzondere aspecten van de wijngaard en de wijnrank is de innige verbondenheid en de liefdevolle relatie. In verband met de wijngaard valt vaak het woord *beminden*. Zowel bij Jesaja als Jeremia. Zo noemt de Heere Jezus de mensen die uit en tot Hem leven Zijn *vrienden*. God heeft alles gegeven wat Hij in huis had om een groeiend en bloeiend leven mogelijk te maken voor Zijn beminde, Zijn volk Israel. Het volk Israel is uit liefde geboren. Des te harder komt het aan wanneer duidelijk wordt dat ze er weinig mee gedaan hebben. Het ligt feitelijk nog een stuk lastiger; Gods volk heeft het in zijn tegendeel verkeerd! Geen goed bestuur, maar bloedbestuur. Geen gerechtigheid maar een schreeuw om gerechtigheid.

Jezus zegt: Ik ben de ware Wijnstok.

De wijngaard als metafoor voor het volk van God

Exodus 15:17	U zult hen brengen en hen planten op de berg die Uw eigendom is, Uw vaste woonplaats, die U gemaakt hebt, HEERE, het heiligdom, Heere, dat Uw handen gesticht hebben.
Psalm 44:3	Ú hebt de heidenvolken met Uw hand verdreven, maar hén geplant. U hebt de volken kwaad aangedaan, maar hén zich laten uitbreiden.
Psalm 80:9,10	U hebt een wijnstok uit Egypte uitgegraven, de heidenvolken verdreven en hém geplant. U hebt een plaats voor hem bereid en hem wortel doen schieten, zodat hij heel het land vulde.
Psalm 128:3,4	Uw vrouw zal zijn als een vruchtbare wijnstok binnen in uw huis, uw kinderen zullen zijn als jonge olijfbomen rondom uw tafel. Zie, zo zal zeker de man gezegend worden die de HEERE vreest.
Hooglied 8:11-13	Salomo had een wijngaard te Baäl-Hamon. Hij gaf deze wijngaard aan de bewakers. Voor zijn vruchten bracht ieder duizend zilverstukken. Hij: Mijn wijngaard – die van Mij – ligt voor Mijn aangezicht. De duizend zilverstukken zijn voor u, Salomo, en tweehonderd voor de bewakers van zijn vrucht. O, bewoonster van de tuinen, metgezellen slaan acht op uw stem, laat Mij die horen!
Jesaja 5:1	Ik wil graag voor mijn Beminde zingen, een lied van mijn Geliefde over Zijn wijngaard.
Jesaja 27:2,3	Op die dag zal er een wijngaard zijn van bruisende wijn; zing ervan in beurtzang! Ik, de HEERE, bescherm hem, elk ogenblik bevochtig Ik hem. Opdat de vijand hem niet kan beschadigen, bescherm Ik hem nacht en dag.
Hosea 10:1,2	Israël is een weelderige wijnstok, hij brengt zijn vrucht voort. Hoe groter zijn vrucht is, hoe meer er voor de altaren is. Hoe beter zijn land, hoe mooier de gewijde stenen. Verdeeld is hun hart, nu staan zij schuldig. God Zelf zal hun altaren afbreken, hun gewijde stenen verwoesten.
Jeremia 2:21	Ík had u evenwel geplant, een edele wijnstok, een volkomen betrouwbare stek. Hoe bent u tegenover Mij dan veranderd in wilde ranken van een uitheemse wijnstok?
Jeremia 12:10	Vele herders hebben Mijn wijngaard te gronde gericht, zij hebben Mijn stuk land vertrapt, Mijn begerenswaardige stuk land gemaakt tot een woeste wildernis.
Ezechiël 19:10	Uw moeder was als een wijnstok, net als u, geplant aan het water, vruchtbaar en vol ranken vanwege het vele water.
Mattheüs 21:33 Vgl. Marcus 12:1 en Lucas 20:9	Luister naar een andere gelijkenis. Er was iemand, een heer des huizes, die een wijngaard plantte. Hij zette er een omheining omheen, groef er een wijnpersbak in uit en bouwde een toren. En hij verhuurde hem aan landbouwers en ging naar het buitenland.
Johannes 15:1,2	Ik ben de ware Wijnstok en Mijn Vader is de Wijngaardenier. Elke rank die in Mij geen vrucht draagt, neemt Hij weg; en elke rank die vrucht draagt, reinigt Hij, opdat zij meer vrucht draagt.

God heeft veel geïnvesteerd in Zijn volk maar het levert weinig op.

De profeet Jesaja zingt het lied voor zijn beminde. De beminde van Jesaja is de HEERE. De HEERE legde de wijngaard aan voor Zijn beminde: het volk Israel. Het is een liefdesrelatie. Bij iemand als Jesaja weet de HEERE Zijn liefde beantwoord. Het is wederzijdse liefde. Het is geen vraag of dit ook bij het volk Israel zo gesteld is. Nee, bij het volk Israel is er sprake van onbeantwoorde liefde. God heeft alles wat Hij heeft – bij wijze van spreken – geïnvesteerd in Zijn volk. Vergelijk dit met een wijngaard. God heeft alles gedaan wat nodig is om Zich van een welvarende wijngaard te voorzien.

Hij heeft de helling van een vruchtbare heuvel uitgezocht. Goed land en prima locatie in de zon. Jesaja 5:1 *Mijn Beminde had een wijngaard op een vruchtbare heuvel.* Hij heeft het glooiende terrein vrijgemaakt van stenen. Hij heeft de akker beplant met eerste klas wijnranken. In het midden van de wijngaard heeft Hij een uitkijktoren gebouwd. Op die manier zou de beheerder van de wijngaard elke eventuele indringer al van verre zien aankomen. Ook hakte Hij in de rotsen een perskuip uit. Het zullen er twee geweest zijn. De een om met de voeten de bessen te pletten zodat het kostbare vocht wegstroomde naar de iets lager gelegen tweede perskuip. Jesaja 5:2 *Hij spitte hem om en zuiverde hem van stenen, Hij beplante hem met edele wijnstokken. In het midden ervan bouwde Hij een toren, en hakte ook een perskuip daarin uit.* Later zal ook nog blijken dat Hij er een muur omheen gebouwd heeft met een doornheg als bescherming tegen de dieren. De HEERE heeft werkelijk niets nagelaten wat nodig en wenselijk was om Zijn volk Israel te zien groeien en bloeien. Dat is inderdaad het doel en waarschijnlijk ook de keuze voor deze metafoor: De HEERE verwachtte groei en bloei, een rijke opbrengst. De teleurstelling was groot toen bleek dat dit een misrekening was. In plaats van een mooi en goed volk, werd ongeveer het tegenovergestelde zichtbaar. In termen van de wijngaard; die leverde enkel bedorven druiven op. Jesaja 5:2 *Hij verwachtte dat hij goede druiven zou voortbrengen, maar hij bracht stinkende druiven voort.*

Het had zo mooi kunnen zijn.

God vraagt ons wat.

Soms komt het voor dat de HEERE vraagt 'Wat we er nu zelf van vinden?' Jesaja 5:3 *Nu dan, inwoners van Jeruzalem en mannen van Juda, oordeel toch tussen Mij en Mijn wijngaard.* Een metafoor is in die zin buitengewoon geschikt, omdat de mensen vaak niet direct doorhebben dat het over henzelf gaat. Zo vertelde de profeet Nathan het verhaal van een rijke en arme man aan David. Die rijke man had veel schapen. Maar op zijn verjaardag liet hij het enige schaapje van de arme man afpakken. David had er geen goed woord voor over. Toen wees Nathan naar de koning. 'U bent die man', zei Nathan. U hebt een vrouw aan elke vinger en toch pakte u de enige vrouw van Uria af. David accepteerde de beschuldiging. Hij toonde berouw en werd gestraft door God. Het is niet gebruikelijk 'dat iemand God rechtvaardigt in Zijn oordeel', maar het komt inderdaad voor. Het is een retorische vraag, die Gods volk aan het denken moet zetten. Jesaja 5:4 *Wat is er nog meer te doen aan Mijn wijngaard, dan wat Ik eraan gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht dat hij goede druiven zou voortbrengen, terwijl hij slechts stinkende druiven voortbracht?* God doet het natuurlijk niet gauw goed. We hebben er een handje van om over God te klagen als tegenslag en teleurstelling op ons pad komt, maar bedanken we Hem ook als het goede en het geluk onze weg kruist? Ook in Jeremia laat de HEERE dit vragen. Jeremia 2:5 *Zo zegt de HEERE: Wat voor onrecht hebben uw vaders in Mij gevonden, dat zij zich van Mij hebben gehouden?* Pas tegen het eind van het liefdeslied komen de mensen er achter dat het over henzelf gaat. De gelijkenis van de onrechtvaardige pachters in Mattheus 21 heeft hetzelfde effect. Tegen het eind van het verhaal voelen de hoorders dat het over henzelf gaat. Mattheus 21:45 *En toen de overpriesters en Farizeeën deze gelijkenissen van Hem hoorden, begrepen zij dat Hij over hen sprak.* Soms – zoals bij koning David – is de mens zo sportief om toe te geven dat het oordeel

juist is. Er is weinig op aan te merken. David zat fout, heel fout. Maar de Schriftgeleerde en de farizeeër piekeren er niet over om toe te geven dat er iets op hen aan te merken is. Het is Jezus of zij.

Jezus – de zoon van de eigenaar van de Wijngaard – moet wijken.

God is zeer teleurgesteld in Zijn volk

Het lijkt er op dat ook de inwoners van Jeruzalem in de tijd van Jesaja er niet van willen horen, want God maakt – nog steeds binnen het idee van de wijngaard – direct het vonnis bekend. God gaat eigenhandig ongedaan maken wat Hij in Zijn volk heeft geïnvesteerd heeft. In termen van de wijngaard betekent dit dat Hij de doornheg – die Hij had laten groeien om Zijn wijngaard te beschermen – gaat weghalen. Behalve de doornheg, die het gedierte buiten de wijngaard moet houden, is er ook nog een muur omheen gebouwd. God zal de muur ook omverhalen, zodat het gedierte vrije toegang heeft. Jesaja 5:5 *Nu dan, Ik wil u graag bekendmaken wat Ik met Mijn wijngaard ga doen: Ik zal zijn omheining wegnemen, zodat hij verwoest zal worden; Ik zal een bres slaan in zijn muur, zodat hij vertrapt zal worden.* Tot nu toe zou men kunnen denken dat het om een landbouwer gaat die eigenhandig de wijngaard die hij met liefde heeft opgebouwd zal afbreken, maar het vervolg maakt duidelijk wie de wijngaardenier is. Het is inderdaad de HEERE God Zelf. Niemand anders dan Hij heeft namelijk zeggenschap over regen en zonneschijn. Hij zal – volgens Jesaja – de wolken opdragen om over het land te drijven zonder een drup regen af te geven. Jesaja 5:6 *Ik zal er een wildernis van maken. Hij zal niet gesnoeid worden of geschoffeld, maar dorens en distels zullen er opschieten. En Ik zal de wolken gebieden geen regen erop te laten neerkomen.* Nu duidelijk is geworden dat de wijngaardenier de HEERE Zelf is, werpt God de vermomming af en worden directe lijnen gekozen. Met wie worden de wijnranken vergeleken? Met het huis van Israel en de mannen van Juda. Er wordt een =gelijk teken gezet tussen de wijnranken en het volk Israel en Juda. Nu dit vraagteken is omgezet in een helder antwoord, wordt ook direct de volgende conclusie getrokken. Wat was er dan mis met het huis van Israel en waarin schoten de mannen van Juda tekort? Wel, God verwachtte goed bestuur, maar het tegenovergestelde gebeurde, bloedbestuur. Het was voor God totaal onverwacht en zeer teleurstellend. De HEERE verwachtte gerechtigheid, maar het werd een schreeuw om gerechtigheid. Jesaja 5:7 *Want de wijngaard van de HEERE van de legermachten is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn Zijn lievelingsplant. Hij verwachtte goed bestuur, maar zie, het werd bloedbestuur, gerechtigheid, maar zie, het werd geschreeuw.* De vertaler heeft de neiging om de woorden op elkaar te laten rijmen. Dat verzint hij niet zelf. De grondtaal – het Hebreeuws – laat iets vergelijkbaars zien door de woorden: misjpat = recht en mispaach = onrecht/ tsedaka = gerechtigheid en tse'aka = roep om recht.

De eerste wee-roep

Het komt vaker voor in de Bijbel dat God een wee-klank laat horen. Zo zal de Heere Jezus later in Mattheus 23 tot achtmaal toe een *wee-roep* uitspreken over de Farizeeën en Schriftgeleerden. God laat via de profeet Jesaja een zesvoudig wee horen over zijn tijdgenoten in Israel, Jeruzalem en Juda. *De eerste wee* raakt de grootgrondbezitters. Ze worden hier grootgrondbezitter genoemd omdat ze feitelijk een groot deel van het land bezitten. Blijkbaar is het verschil tussen rijk en arm zo groot geworden dat die twee groepen maatschappelijk uit elkaar gegroeid zijn. Er zijn de zogenaamde have-nots en de grootgrondbezitters. Het is niet zo dat die mensen verweten wordt met geweld huizen en landerijen afgenomen te hebben van kwetsbare mensen. Sterker, het is vermoedelijk allemaal 'eerlijk' toegegaan in die zin dat er – naast de kleine groep mensen die steeds rijker werd – een groeiende groep armen ontstond. Wanneer iemand – om welke reden dan ook – aan lager wal raakte, kon hij zich laten uitkopen. Het geld wat zijn boerderij en zijn land opleverde voorzag hem enkele jaren respijt. Jesaja 5:8 *Wee hun die huis aan huis trekken, veld aan veld voegen, tot er geen plaats meer over is, en alleen u in het midden van het land gevestigd bent.* Het mag duidelijk zijn dat de HEERE buitengewoon ontevreden is over deze ontwikkeling. Het druist ook in tegen de uitdrukkelijke inzettingen van de HEERE om het land eerlijk te verdelen. Feitelijk bleef 'het beloofde land' in het bezit van de HEERE, maar als erfdeel had de HEERE een gebied geschonken aan elke stam en aan elke Israëlitische familie. God had zelfs een regeling bedacht die er voor zou zorgen dat – ook wanneer mensen hun bezittingen zouden verliezen door slecht beleid of tegenslag – ze het na verloop van tijd terug zouden ontvangen. Het erfdeel was het onvervreembare bezit van de familie. God had het zo geregeld dat de jaren ingedeeld werden in sabbatsjaren – om de zeven jaren – terwijl zeven maal zeven sabbatsjaren *het jubeljaar* zouden vormen. Het was niet alleen een sabbatsjaar waarop het land rust moest krijgen, maar het waren ook jaren waarop de Israëlieten – die zichzelf als slaven hadden moeten aanbieden omdat ze schulden hadden – hun eigendom weer terug zouden kunnen ontvangen. De prijs waarvoor men zijn boerderij tijdelijk kon verkopen was gerelateerd aan het aantal jaren waarop de koper de vrucht-opbrengst van het land zou ontvangen. Kortom; de inzettingen van God werden in de tijd van Jesaja met voeten getreden. Omdat niemand er wat aan deed en ook God niet direct ingreep vatte de gedachte post dat God akkoord ging met de nieuwe economie. Maar laten we een ding niet vergeten na het lezen van de profeten; God verandert niet. Hij mag onrecht een tijd toelaten, er is bij de HEERE geen zweem van verandering te bespeuren. Met andere woorden: de HEERE is heel boos dat Zijn inzettingen worden veronachtzaamd en dat de meerderheid van de mensen het slachtoffer worden van de overheersing door een kleine elite. God laat dit niet op Zich zitten. De mensen die het betreft zullen weinig plezier beleven aan hun nieuwe aanwinst van boerderijen en landerijen. Jesaja 5:9 *De HEERE van de legermachten heeft tot mij persoonlijk gesproken: Voorwaar, veel huizen zullen tot een woestijn worden, grote en mooie zullen zonder bewoner zijn!* Vermoedelijk zagen de grootgrondbezitters – met dollartekens in de ogen – hun winsten groeien en groeien, maar ze rekenden buiten God. Hij gaat over zon en regen. Aan Zijn zegen is het al gelegen. Wanneer mensen die zegen van God moeten ontberen, loopt hun bedrijf stroef en valt de opbrengst tegen. Een bath is 20 á 45 liter terwijl een homer 200 á 450 liter is. Een efa is ook 20 á 45 liter. Feitelijk schetst Jesaja dus een situatie waarin de landopbrengst nauwelijks een tiende deel vormt van de gebruikelijke oogst. De landeigenaren – die zich land van arme boeren hadden toegeëigend – kijken op hun neus. Een uitgestrekte wijngaard levert amper wijn op en een berg zaaigoed maar een zak graan. Jesaja 5:10 *Ja, tien bunders wijngaard zullen slechts één bath opleveren, en een homer zaad zal maar een efa opleveren.*

druivenoogst valt tegen

De HEERE van de legermachten heeft tot mij persoonlijk gesproken

Het zal de oplettende lezer niet ontgaan zijn dat de profeet zich beroept op een persoonlijke openbaring. We herhalen het bewuste vers om deze reden nog een keer. Jesaja 5:9 *De HEERE van de legermachten heeft tot mij persoonlijk gesproken: Voorwaar, veel huizen zullen tot een woestenij worden, grote en mooie zullen zonder bewoner zijn!* Het zou goed kunnen dat Jesaja met de NAAM van de HEERE – *De HEERE van de legermachten* – benadrukt dat het volk zijn God niet moet onderschatten. De God van Israel heeft een hemels leger tot Zijn beschikking. Er valt met Hem niet te spotten. (iets wat men – tussen twee haakjes – wel doet: spotten met God) Het kan maar zo, dat – met de geringschattende opmerkingen over de HEERE – de profeet stuit op cynische opmerkingen. Misschien wordt hij wel met heel wantrouwende blikken bekeken. Wat ga je ons nu vertellen, profeet? Verzin je dit allemaal zelf? Deze reactie roept het beroep van Jesaja op ‘persoonlijke openbaring van God’ uit. *God heeft tot mij persoonlijk gesproken.* Feitelijk staat er ‘*in mijn oren.*’ Op deze manier wordt tegelijkertijd iets onthuld over de wijze waarop Gods Woord tot de profeet Jesaja kwam. Vaak lezen we in de profetieën: ‘En het Woord van de HEERE kwam tot de profeet’. Bij de profeet Jesaja lezen we soms ook heel direct ‘*en de HEERE zei tegen Jesaja*’, zoals in Jesaja 7:3 Dat Jesaja – bij wijze van verdediging – een beroep doet op persoonlijke openbaring van God wordt bevestigd door een ander hoofdstuk waar zich een vergelijkbare situatie voordoet. Jesaja 22:14 *Maar de HEERE van de legermachten heeft Zich aan mij persoonlijk geopenbaard: Voorwaar, deze ongerechtigheid wordt voor u niet verzoend, totdat u sterft, zegt de Heere, de HEERE van de legermachten.* Wat Jesaja zegt liegt er niet om. De ene keer spreekt hij over de verwoesting van Jeruzalem en de andere keer over de onverzoenlijkheid van de zonden die Israel zich permitteert. Of ze het geloven of niet, het is niet Jesaja die dit bedenkt. Het is God Zelf die hem dit woord in de oren heeft gefluisterd.

God heeft tot mij persoonlijk gesproken

De tweede wee-roep

Veel mensen zoeken verstrooiing. Op zich is daar niets mis mee. Het leven is op zich stressvol genoeg. Een beetje afleiding kan geen kwaad. Zo stimuleert de apostel Paulus zijn jonge helper Timotheüs om zo nu en dan een goed glas wijn te drinken. 1 Timotheüs 5:23 *Drink niet langer alleen water, maar gebruik een kleine hoeveelheid wijn, voor uw maag en uw veelvuldige kwalen.* Maar je kunt het ook overdrijven. Soms is de hang naar iets anders zo sterk dat er feitelijk geen tijd meer overblijft voor de fundamentele zaken. De mensen waar de HEERE op doelt proberen hun zinnen te verzetten door sterke drank. God heeft – zoals gezegd – op zich geen probleem met sterke drank. Sterker, de wijngaard is de landbouwvoorziening die de producten aanlevert om uiteindelijk wijn van te maken. Maar sommigen kunnen niet van de fles afblijven. Van de vroege morgen tot de late avond drinken ze sterke drank. Jesaja 5:11 *Wee hun die 's morgens vroeg opstaan en op sterkedrank uit zijn, daarmee doorgaan tot de schemering, totdat de wijn hen heeft verhit.* Alcohol geeft al gauw een euforisch gevoel. Men kan meer dan men denkt. Men weet meer dan men denkt. Korte tijd heeft

iemand het zelfvertrouwen van een succesvol mens. De kater de volgende dag is weinig gelukkig. Het versterkt het verlangen opnieuw een glas te pakken. Men zoekt de tijd weer op, toen men zich zo vrolijk en onbekommerd voelde. Alcohol helpt daarbij. Dat het in feite de mens boven zichzelf uittilt – met als gevolg dat hij het gevoel voor de werkelijkheid verliest – neemt men op de koop toe. Muziek helpt erbij om de positieve gevoelens te versterken. *Wein, Weib und Gesang*, alle drie hebben volgens onze oosterburen zo hun bijdrage voor een zogenaamd feestelijke avond. Het vervelende is echter dat de hang naar verstrooiing zo sterk kan worden, dan men nauwelijks nog oog heeft voor de werkelijkheid, en dan hebben we het nog niets eens over de werkelijkheid zoals God die via Zijn profeet schetst. Jesaja 5:12 *Harp en luit, tamboerijn en fluit, en wijn – dat zijn hun drinkgelagen, maar voor de daden van de HEERE hebben zij geen oog; het werk van Zijn handen zien zij niet.* De mensen groeien weg bij de realiteit. Ze groeien weg bij God. Je zou het een vlucht kunnen noemen. Weg uit de soms bittere werkelijkheid. De mensen hebben geen kennis van God. Ze sluiten de ogen voor de werkelijkheid en maken zichzelf wijs dat ‘wat ze niet zien er ook niet is’. Maar daarin vergissen ze zich zeer. God wil dat ze hun ogen open doen, nu het nog kan. Boven hun hoofd hangt het oordeel van God, de ballingschap. Kunnen ze het nog afwenden? Jesaja 5:13 *Daarom zal Mijn volk in ballingschap gaan: het heeft geen kennis. Zijn hooggeplaatsten zullen verhongeren, en zijn mensenmenigte zal van dorst versmachten.* Het graf is een open rechthoekig gat in de grond. Het lijkt bij tijden op een mond. De aarde die zijn mond openspert, zodat de dode mensen er in afdalen. Het zijn vooral de mensen uit de gegoede kringen die het moeten ontgelden. Die waren zich te buiten gegaan aan grensoverschrijdend gedrag. Ze hielden met weinig rekening en zeker niet met de bevolkingslaag die onder hen zat. Maar ze rekenen buiten het oordeel van God. Jesaja 5:14 *Daarom zal het graf zijn keel wijd opensperren en zijn muil wagenwijd opendoen, zodat zijn adel en zijn mensenmenigte erin neer zullen dalen met hun gejoel en uitgelaten gehuppel.* Het vervelende is echter dat de onderliggende groep mee gaat doen met degenen die de touwtjes in handen hebben. Als iedereen zich vrijheden veroorlooft die de grenzen te buiten gaan, doen de gewone mensen mee. Iedereen gaat pakken, wat hij pakken kan. Het vonnis raakt alle lagen van de bevolking. Ieder mens die denkt dat hij wat voorstelt, zal op zijn neus kijken. Degene die zichzelf ten koste van anderen verhoogt zal vernederd worden. Jesaja 5:15 *Dan zal de gewone man gebukt gaan, de man van aanzien vernederd worden, en de ogen van de hoogmoedigen zullen neergeslagen zijn.* Het lijkt er een tijdje op dat de bevolkingslaag die het voor het zeggen heeft, alles bepaalt. Het heeft er de schijn van dat het onrecht en de onmatigheid de toon zetten, maar het vonnis van God – dat onherroepelijk over de uitgelaten menigte komt – zal de zaak rechtekken. God heeft het laatste woord. Zijn recht zal zegevieren. Jesaja 5:16 *Maar de HEERE van de legermachten zal verhoogd worden door het recht, en de heilige God zal geheiligd worden door gerechtigheid.* Het gevolg is onthutsend. Binnen de vernielde omheining van de wijngaarden ziet men schapen zich te goed doen aan alles wat eetbaar is. In de steden ziet men een vergelijkbaar beeld. Vreemdelingen zoeken wat van hun gading is. Jesaja 5:17 *En lammeren zullen er grazen als was het hun weide, en van de puinhopen van de weldoorvoeden zullen vreemdelingen eten.*

Van de puinhopen van de weldoorvoeden zullen vreemdelingen eten.

De derde wee-roep

Men houdt zich niet of nauwelijks aan de voorschriften van de Bijbel. In het begin wordt er misschien nog rekening gehouden met de omgeving. Wanneer ze weggkomen met hun handelswijze, worden ze met de dag brutaler. Het interesseert ze niet wat de mensen ervan vinden, zolang het geld oplevert gaan ze hun gang. De brutaliteit wordt zo groot dat zij voor de ogen van de handhavers van orde en fatsoen hun ondermijnende activiteiten gewoon doorzetten. Ook al laten de leidinggevendenden de wetsovertredingen ongemoeid, God ziet het wel en zal het niet ongestraft voorbij laten gaan. Jesaja 5:18 *Wee hun die de ongerechtigheid naar zich toe trekken met koorden van valsheid, en de zonde als met dikke wagentouwen.* Wanneer ze niet of nauwelijks commentaar krijgen op hun manier van leven en werken, groeit ook de kritiek op God. Openlijk worden de verwijten die ze de HEERE maken. Wanneer iemand dreigt met het oordeel en zegt 'dat God alles ziet en dat ze de gevolgen zullen dragen', is hun reactie er een van bijtende spot. Hier stuiten we op een minder gunstige bijwerking van het 'laatste oordeel'. God kiest er namelijk voor om niet alleen fout gedrag te besnuffen, maar Hij komt pas met *het laatste oordeel* wanneer Zijn volk in grote meerderheid en op alle fundamentele punten van Hem afwijkt. Deze werkwijze van de HEERE heeft als grote voordeel dat de mensen die God liefhebben en volgen dit uit eigen vrije wil doen en niet omdat ze geen kant op kunnen. Integendeel, in deze aanpak van God is er alle ruimte om Hem te vertrouwen en te gehoorzamen, maar ook om eventueel tegen God te kiezen en eigen wegen te gaan. In die zin is dit leven een proeftuin voor geloof en ongeloof, rechtvaardigheid en goddeloosheid; mensen die God eren en hun knieën voor Hem buigen maar ook voor mensen die hun geloof vaarwel zeggen en hun eigen IK voorop stellen. De laatsten gaan op een gegeven moment de boventoon voeren. Dat blijkt uit hun manier van leven, maar ook uit hun spotternijen. Jesaja 5:19 *die zeggen: Laat Hij haast maken, vaart zetten achter Zijn werk, zodat we het zien. Laat het naderen, laat het komen, het raadsbesluit van de Heilige van Israël, zodat wij er kennis mee maken.* In het Nieuwe Testament komen we die spotters ook tegen. De apostel Petrus getuigt daarvan. 2 Petrus 3:3,4 *Dit moet u allereerst weten, dat er in het laatste der dagen spotters zullen komen, die naar hun eigen begeerten zullen wandelen en zeggen: Waar is de belofte van Zijn komst? Want vanaf de dag dat de vaderen ontslapen zijn, blijven alle dingen zoals vanaf het begin van de schepping.* Ze krijgen in zekere zin, de ruimte. God wijkt niet af van Zijn plan om alle mensen de gelegenheid te geven om tot inkeer te komen en gered te worden. We leven in de tijd van Gods geduld. 2 Petrus 3:9 *De Heere vertraagt de belofte niet (zoals sommigen dat als traagheid beschouwen), maar Hij heeft geduld met ons en wil niet dat enigen verloren gaan, maar dat allen tot bekering komen.* Het is genadetijd. Laten we de genadetijd waarnemen en Gods hand aannemen en Hem vertrouwend volgen.

Het is genadetijd.

De vierde tot de zesde wee-roep.

De wee-roep klonk tot nu toe driemaal. Wie dacht dat het daarmee wel klaar was, vergist zich. Blijkbaar kan het allemaal nog een graadje erger. Het lijkt er op dat het onrecht – waarbij de zwakke het onderspit delft – maatschappelijk gemeengoed is geworden. De grootgrondbezitters hebben een ontwikkeling inzet. De grootgrondbezitters houden zich niet aan de eisen die God aan het maatschappelijke leven gesteld heeft. Het geld lijkt de plaats van God ingenomen te hebben. De

economie en de welvaart is een factor van betekenis geworden. De financiën bepalen op een gegeven moment de norm voor goed en kwaad. Andere verschijnselen doen zich voor. Ongeremd alcohol gebruik en feesten luiden een tijd in waarin de mensen verstrooiing zoeken. De realiteitszin wordt door de alcohol aangetast en ook het bezig zijn met de dingen van God. Men gaat zich meer en meer bezig houden met hoe men zich voelt, waarbij het blijkbaar als gunstig wordt ervaren dat het reële besef van de werkelijkheid wordt beneveld. Ondertussen wordt de criminaliteit steeds brutaler. Bijna onder de ogen van de gezags-dienaars lijken de wetsovertreders vrijelijk hun gang te kunnen gaan. Ze zijn brutaal geworden niet alleen in de richting van de handhavers van orde en veiligheid, maar ook van God. Ze zijn niet bang voor de consequenties. Terwijl deze ontwikkeling bezig is, dient zich een nieuw fenomeen aan: De opiniebladen en talkshows hebben de neiging het kwade goed te noemen en de duisternis als licht voor te stellen en het bitter als zoet. Natuurlijk is er emotie en verontwaardiging, maar het gevoel van recht en onrecht – zeker als het een ander betreft – is aan het verschuiven. Er groeit begrip voor bezigheden die vroeger de toets van de kritiek niet konden doorstaan. Ook de apostel Paulus ziet een dergelijke beweging in het eindtijd-scenario dat hij schetst. De publieke opinie slaat om. Men doet niet alleen foute zaken, maar ondersteunt die ook nog eens van harte als anderen het doen. Romeinen 1:32 *Zij kennen het recht van God, namelijk dat zij die zulke dingen doen de dood verdienen, en toch doen zij niet alleen zelf deze dingen, maar stemmen ook van harte in met hen die ze doen.* Het mag dan een beweging zijn die altijd gezien wordt tegen het einde – van een periode waarin een volk of cultuur afstand neemt van het geloof – fout is het zeker. De HEERE spreekt er zijn wee over uit. Jesaja 5:20 *Wee hun die het kwade goed noemen en het goede kwaad; die duisternis voorstellen als licht, en licht als duisternis; die bitter voorstellen als zoet en zoet als bitter.* De zelf kritiek is in die tijd ver te zoeken. Overal krijg je met mensen van doen die buitengewoon ingenomen zijn met zichzelf. Er is geen zweem van zelfkritiek of ook maar een lichte aarzeling bij een foute mening. Men is volstrekt overtuigd van het eigen gelijk. Ook toetst men wat men denkt en zegt niet langer aan het goed fatsoen, laat staan aan de normen en waarden van de Bijbel. Jesaja 5:21 *Wee hun die in hun eigen oog wijs zijn en naar hun eigen mening verstandig.* Het vervelende van deze ontwikkeling is dat langzaam maar zeker de jurisprudentie en daarmee de rechtsstaat wordt aangetast. De rechter en de aanklager en de officier van justitie, maar ook de politieagent en zijn commandant zijn niet alleen gevoelig voor een leven waarin genot hoog aangeschreven staat, maar ze blijken ook nogal beïnvloedbaar op het punt van recht en onrecht. Met een cadeau behoort de onkreukbaarheid van de rechter tot het verleden. Iedereen doet het. De armen zijn rechteloos. Jesaja 5:22,23 *Wee hun die een held zijn in wijn drinken en dappere mannen in het mengen van sterkedrank, die de goddelozen in het gelijk stellen voor een geschenk, maar de rechtvaardigen hun recht ontnemen.*

De goddelozen in het gelijk stellen voor een geschenk, en de rechtvaardigen hun recht ontnemen.

Spiegel van onze tijd

Wanneer de wee-roepen aan ons oog voorbij trekken, worden we ons onwillekeurig bewust van de sterke overeenkomsten met onze tijd en ons eigen volk. Ook in Nederland is het geld dominant geworden. De miljoenennota – waar de overheid elk jaar mee komt op de tweede dinsdag van september – spreekt boekdelen. Het is het geld dat bepaalt. Langzaam maar zeker trekt het geld zijn grauwdeken over ons land en volk. De banken zijn eind vorige eeuw mee gaan lopen in de vaart van de volken. Van ‘zorgen voor het geld van het volk’, is men zelf grootverdiener geworden met beursgenoteerde bedrijven en woekerpolissen. Ook de zorg is *marktgericht* geworden. Het geld bepaalt. De diensten zoals gas en licht en telefoon en de woonsector zijn toevertrouwd aan bedrijven die hun best doen marktleider te worden. Het idee dat die bedrijven zorg dragen voor elk Nederlands huishouden – een gedachte die eerder heerste – is definitief verledentijd. In beginsel wil men geld verdienen op elk huishouden. Ook zijn allerlei zaken die in de ogen van God niet deugen zoals prostitutie en drugsbeleid van illegaal overgegaan naar legaal, zodat de overheid zijn portie meekrijgt van de opbrengsten die in deze sectoren worden gegenereerd. Ook in Nederland zien we het aantal feesten toenemen. Het gebruik van drugs – dat eerder als genotmiddel op weerstand stuitte – heeft een groot deel van ons volk voor zich ingenomen. Tegelijkertijd wordt – zie hierboven – wat fout was, goed gekeurd, wat bitter was wordt zoet genoemd. De bakens worden verzet. Wat eerder not-done was is nu gemeengoed.

Als de maat vol is, wordt het vonnis definitief.

Zes groepen passeren de revue. Zes kanten van het volk Israel die de HEERE niet zinnen. God laat via de profeet Jesaja Zijn ongenoegen blijken. Met de wee-roep – waarmee telkens een nieuwe groep mensen in de spotlight wordt gezet – laat God merken dat Hij hen in het vizier heeft. God laat de betreffende personen – die zich schuldig maken aan de aantijgingen – merken dat hun foute gedrag consequentie zal hebben. Het ziet er niet goed uit voor hen. Er is niemand die graag in hun schoenen zou staan. Wanneer God Zijn *wee* uitspreekt, heeft zo iemand zijn beste tijd wel gehad. Met de *wee* klinkt ook hier en daar meteen de consequentie, die dit gedrag zal hebben. Omdat de ontwikkelingen zich gedurende langere tijd voltrekken en alle lagen van de bevolking langzaam maar zeker worden geïnfecteerd, komt het vonnis later over heel het volk. Het vonnis wordt beschreven in termen van een strobrand. Het gaat feitelijk om het vuur dat – wat reeds vermolmd en verdroogd is – zal verbranden. Jesaja 5:24 *Daarom, zoals een vuurtong stoppels verteert en stro door een vlam ineenzinkt, zo zal hun wortel vermolmd zijn, en hun bloesem opstuiven als stof, omdat zij de wet van de HEERE van de legermachten afgewezen hebben en het woord van de Heilige van Israël verworpen hebben.* Opnieuw staat de aanleiding erbij. De aanklacht is dat Israel Gods wet en Zijn Woord niet alleen heeft veronachtzaamd, maar ook afgewezen en verworpen. Het volk moest niets meer van de HEERE hebben. Het antwoord van God kan niet uitblijven. God kent weinig genade. Wanneer de eerste klappen zijn uitgedeeld en het volk er slecht aan toe is, is er geen deernis bij God maar blijft Gods hand tegen hen uitgestrekt. Jesaja 5:25 *Daarom is de toorn van de HEERE tegen Zijn volk ontbrand. Hij heeft Zijn hand tegen hen uitgestrekt; Hij heeft hen geslagen, zodat de bergen sidderen, en hun dode lichamen als vuilnis midden op straat liggen. Bij dit alles keert Zijn toorn zich niet af, en nog is Zijn hand tegen hen uitgestrekt.* Iemand vraagt zich misschien af hoe dit vonnis in zijn werk gaat en wie het voor de HEERE uitvoert. Het zijn de heidenvolken die het zwaard vormen in de hand van God om Zijn volk te slaan. Soms is het een grote macht die in het Midden Oosten boven is komen drijven zoals Egypte, of later Assur of nog later Babel, maar soms zijn het ook verschillende volken samen. God lijkt die mensen naar Zich toe te fluiten. Hij steekt de banier uit alsof Hij hen naar Zich

toe roept. Jesaja 5:26 *Want Hij zal een banier omhoogheffen voor de heidenvolken van ver weg. Van het einde der aarde fluit Hij hen naar Zich toe; en zie, daar komen zij, haastig en snel!*

Egypte**Assur****Babel**

Vijandelijke volken voeren Gods oordeel uit

De meeste onderzoekers moeten onwillekeurig denken aan Assur. Feitelijk is dat de wereldmacht in de tijd van Jesaja. Het is ook het leger van Assur dat het Noordrijk Israel in de tijd van Jesaja in ballingschap zal voeren. Ook zou van het leger van Assur bekend staan om de precisie en de discipline, hun messcherpe pijlen en onoverwinnelijke paarden en wagens. De ballingschap van Israel onder leiding van Assur vond plaats in 722 v Chr. Jesaja 5:27,28 *Onder hen zal niemand vermoeid zijn of struikelen, niemand zal sluimeren of slapen. Bij niemand zal de gordel om zijn heupen losraken of de riem van zijn schoen breken. Hun pijlen zullen scherp zijn, al hun bogen gespannen, de hoeven van hun paarden zullen als keisteen beschouwd worden, de wielen van hun wagens als een wervelwind.* Het zou kunnen dat God en Zijn profeet inderdaad doelen op Assur. Het is bijna onontkoombaar om aan Assur te denken, ook omdat God in Jesaja 5 spreekt over Israël en Juda, de twee gebieden waarin het ene volk van God na koning Salomo is opgedeeld. Jesaja 5:7 *Want de wijngaard van de HEERE van de legermachten is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn Zijn lievelingsplant.* Als de HEERE het vooral tegen Jeruzalem en Juda heeft dan nog is wat er met de stammen van het Noordrijk gebeurt – namelijk de ballingschap naar Assur – op zijn minst een waarschuwing voor Juda. Feit is echter dat Jesaja als profeet niet in het Noordrijk, Israel optreedt. De locatie van Jesaja is duidelijk Jeruzalem en Juda. Jesaja 5:3 *Nu dan, inwoners van Jeruzalem en mannen van Juda, oordeel toch tussen Mij en Mijn wijngaard.* Het is waar dat Assur in 702 v Chr. ook voor de poorten van Jeruzalem lag. Maar God heeft Jeruzalem in die tijd bevrijd van zijn tegenstander. Het speelt in de tijd van koning Hizkia. De volgende grootmacht wordt in die tijd al even zichtbaar: Babel. Het is uiteindelijk Babel dat Jeruzalem en Juda onderwerpt en in ballingschap zal voeren. Dat zal plaatsvinden zo'n 150 jaar na deze profetieën van Jesaja namelijk in 586 v Chr. Bij de toekomstige verovering van Jeruzalem en Juda wordt de vijand voorgesteld als een leeuw en vergeleken met noodweer en hoge golven voor de kust. Jesaja 5:29,30 *Hun gebrul zal zijn als dat van een leeuw, zij zullen brullen als jonge leeuwen, zij zullen grommen, hun prooi grijpen en wegslepen, en er is niemand die redt. Op die dag zullen zij tegen het volk grommen als het grommen van de zee. Wanneer men naar de aarde kijkt, zie, duisternis en benauwdheid, en het licht zal door haar rookwolken verduisterd zijn.*

Donkere wolken pakken zich boven Juda en Jeruzalem samen

